

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Ανακοινώσεις και Πληροφορίες

<u>Ανακοίνωση αριθ.</u>	Περιεχόμενα	Σελίδα
	I Ανακοινώσεις	
	Επιτροπή	
2001/C 235/01	Ισοτιμίες του ευρώ	1
2001/C 235/02	Ανακοίνωση της κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας της 11ης Ιουνίου 2001	2
2001/C 235/03	Κρατικές ενισχύσεις και επιχειρηματικά κεφάλαια ⁽¹⁾	3
2001/C 235/04	Δημοσίευση αιτήσεως καταχώρισης κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2082/92 για τις βεβαιώσεις των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων	12
	II Προπαρασκευαστικές πράξεις	
	.....	
	III Πληροφορίες	
	Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	
2001/C 235/05	Γραπτές ερωτήσεις με απάντηση που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 235 E	15

I

(Ανακοινώσεις)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ισοτιμίες του ευρώ ⁽¹⁾

20 Αυγούστου 2001

(2001/C 235/01)

1 ευρώ	=	7,4459	κορόνες Δανίας
	=	9,4235	κορόνες Σουηδίας
	=	0,633	λίρες Αγγλίας
	=	0,9149	δολάρια ΗΠΑ
	=	1,4145	δολάρια Καναδά
	=	110,18	γιεν
	=	1,5187	φράγκα Ελβετίας
	=	8,1135	κορόνες Νορβηγίας
	=	89,25	κορόνες Ισλανδίας ⁽²⁾
	=	1,7145	δολάρια Αυστραλίας
	=	2,0864	δολάρια Νέας Ζηλανδίας
	=	7,605	ραντ Νοτίου Αφρικής ⁽²⁾

⁽¹⁾ Πηγή: Ισοτιμίες αναφοράς που δημοσιεύονται από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα.

⁽²⁾ Πηγή: Επιτροπή.

Ανακοίνωση της κυβέρνησης της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας**της 11ης Ιουνίου 2001**

(2001/C 235/02)

1. Η κυβέρνηση της Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας αποφάσισε να τροποποιήσει, από την 29η Οκτωβρίου 2001, τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας για τακτικές αεροπορικές γραμμές μεταξύ Erfurt—Μονάχου, που είχε επιβάλει κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 4 παράγραφος 1 στοιχείο α) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2408/92 του Συμβουλίου, της 23ης Ιουλίου 1992, σχετικά με την πρόσβαση των κοινοτικών αερομεταφορέων σε δρομολόγια ενδοκοινοτικών αεροπορικών γραμμών, και δημοσιεύθηκαν στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων* C 114/5 της 20ής Απριλίου 2000.

2. Οι υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας είναι οι ακόλουθες:

2.1. Ελάχιστη συχνότητα

Τουλάχιστον τρία καθημερινά δρομολόγια μετ' επιστροφής, από Δευτέρα έως Παρασκευή, με δυνατότητα κατευθείαν ανταποκρίσεων στο Μόναχο.

Η απαίτηση αυτή ισχύει για όλο το έτος. Μεταξύ Χριστουγέννων και Πρωτοχρονιάς, είναι δυνατόν να υπάρχει μειωμένη αεροπορική εξυπηρέτηση.

2.2. Μεταφορική ικανότητα

Τα απαιτούμενα δρομολόγια πρέπει να εκτελούνται με αεροσκάφη ελάχιστης χωρητικότητας 30 θέσεων.

2.3. Ωράρια

Οι πτήσεις πρέπει να εκτελούνται μεταξύ 6.00 και 21.00. Το ωράριο πρέπει να επιλέγεται κατά τρόπο ώστε στο Μόναχο να είναι δυνατή η μετεπιβίβαση κατά τις ώρες κύματος αναχωρήσεων. Σύμφωνα με το ισχύον ωράριο, οι ώρες κύματος αναχωρήσεων είναι οι ακόλουθες:

- 1) από 11.00 έως 12.00,
- 2) από 15.00 έως 15.35,
- 3) από 19.00 έως 20.00.

2.4. Τύπος αεροσκάφους

Για τις πτήσεις πρέπει να χρησιμοποιούνται αεροσκάφη υπό πίεση. Οι πτήσεις πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με τους κανόνες πτήσης με όργανα (IFR).

2.5. Ναύλοι

Ο ανώτερος βασικός ναύλος για απλό δρομολόγιο Erfurt-Μόναχο δεν πρέπει να υπερβαίνει 400,00 γερμανικά μάρκα (204,52 ευρώ) συν ΦΠΑ και τέλη. Πρέπει να διασφαλίζονται συμφωνίες μεταξύ των αεροπορικών εταιρειών, με βάση τους κανόνες ΙΑΤΑ, για τη χορήγηση ναύλων διαμετακόμησης.

2.6. Συνέχεια της γραμμής

Ο αριθμός των πτήσεων που ακυρώνονται για λόγους για τους οποίους ευθύνεται άμεσα η αεροπορική εταιρεία, δεν πρέπει να υπερβαίνει το 2 % του αριθμού των προβλεπόμενων ετησίως πτήσεων.

3. Επιστάται η προσοχή των κοινοτικών αεροπορικών εταιρειών ότι θα προκηρυχθεί διαγωνισμός για την εκτέλεση των τακτικών αεροπορικών δρομολογίων, η οποία θα ανατεθεί από 29ης Οκτωβρίου 2001, εφόσον μέχρι την 28η Σεπτεμβρίου 2001 κανένας αερομεταφορέας δεν έχει υποβάλει προσφορά για να αρχίσει τακτικές αεροπορικές γραμμές σύμφωνα με τις επιβαλλόμενες υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας χωρίς να ζητεί χρηματοδοτική αντιστάθμιση. Πρόσκληση υποβολής προσφορών, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο δ) του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ.2408/92, επίκειται να δημοσιευθεί στην *Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων*.

Περαιτέρω πληροφορίες παρέχονται στη διεύθυνση:

Thüringer Ministerium für Wirtschaft, Arbeit und Infrastruktur
Referat Luftverkehr
Postfach 242
D-99005 Erfurt
Τηλ. (49-361) 379 76 40
Φαξ (49-361) 379 76 09.

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

(2001/C 235/03)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

I. Εισαγωγή

- 1.1. Η Επιτροπή καθόρισε μια γενική πολιτική για την προώθηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων⁽¹⁾ στην Κοινότητα. Υπογράμμισε ιδίως τις ανησυχίες της για τους κινδύνους που διατρέχουν οι κοινοτικές επιχειρήσεις λόγω της υπερβολικά μεγάλης εξάρτησής τους από τη χρηματοδότηση μέσω δανειοληψίας⁽²⁾, και υπογράμμισε τις δυνατότητες ανάπτυξης και δημιουργίας θέσεων απασχόλησης που θα προσέφερε η επέκταση των αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου⁽³⁾. Η Επιτροπή θεωρεί ότι ορισμένα είδη επιχειρήσεων, ή οι επιχειρήσεις σε ορισμένα στάδια της ύπαρξής τους, θα μπορούσαν να εξυπηρετηθούν καλύτερα με χρηματοδότηση σε ίδια κεφάλαια ή σε οιονεί ίδια κεφάλαια παρά με χρηματοδότηση μέσω δανειοληψίας μόνον, δεδομένου του κόστους εξυπηρέτησης του χρέους και της απροθυμίας πολυάριθμων πιστωτικών ιδρυμάτων όσον αφορά την ανάληψη κινδύνων.
- 1.2. Η προώθηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων περιλήφθηκε μεταξύ των ευρύτερων κοινοτικών στόχων που καθορίστηκαν από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισαβόνας στις 23-24 Μαρτίου 2000, το οποίο καθόρισε το 2003 ως προθεσμία για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης για τα επιχειρηματικά κεφάλαια (ΣΔΕΚ) και ενθάρρυνε τον αναπροσανατολισμό των χρηματοδοτήσεων προς την υποστήριξη νεοσύστατων επιχειρήσεων, εταιρειών υψηλής τεχνολογίας και μικροεπιχειρήσεων, καθώς και των άλλων πρωτοβουλιών επιχειρηματικού κεφαλαίου που προτείνει η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ).
- 1.3. Το έλλειμμα ιδίων κεφαλαίων, που υποδηλώνει την ύπαρξη χρόνιας ατέλειας της αγοράς κεφαλαίων η οποία δεν επιτρέπει στην προσφορά να ικανοποιήσει τη ζήτηση σε αποδεκτή και για τα δύο μέρη τιμή, πλήττει τις ευρωπαϊκές μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) σε σχέση με τις ίδιου μεγέθους επιχειρήσεις στη Βόρεια Αμερική. Το έλλειμμα αυτό αφορά, αφενός, επιχειρήσεις υψηλής τεχνολογίας, καινοτόμες, κυρίως νέες και με ισχυρό αναπτυξιακό δυναμικό και, αφετέρου, ένα ευρύ φάσμα επιχειρήσεων διαφόρων ηλικιών που δραστηριοποιούνται σε διαφορετικούς τομείς, των οποίων το αναπτυξιακό δυναμικό είναι λιγότερο ισχυρό και οι οποίες αδυνατούν να εξεύρουν χρηματοδοτικούς πόρους για τα σχέδια επέκτασής τους χωρίς την εισφορά εξωτερικών επιχειρηματικών κεφαλαίων.
- 1.4. Ωστόσο, η εισφορά ιδίων κεφαλαίων, ιδίως στις μικρότερες επιχειρήσεις, παρουσιάζει πολυάριθμες προκλήσεις τόσο για

τον επενδυτή όσο και για την επιχείρηση. Ο πρώτος πρέπει να πραγματοποιήσει εμπειριστωμένη ανάλυση, όχι μόνο της κάθε προσφερόμενης πρόσθετης ασφάλειας (όπως στην περίπτωση ενός δανειστή), αλλά και της συνολικής στρατηγικής της επιχείρησης. Από την πλευρά της, η επιχείρηση πρέπει να αποδεχθεί ότι ο έλεγχος πλέον θα ασκείται από κοινού με τον εξωτερικό επενδυτή, ίσως για πρώτη φορά από την ίδρυσή της.

- 1.5. Δεδομένων των προσδοκώμενων πλεονεκτημάτων που θα προσφέρει η αύξηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων και δεδομένης της πρόκλησης που αντιπροσωπεύει για τους οικονομικούς φορείς η άσκηση δραστηριότητας που συνίσταται στην παροχή επιχειρηματικού κεφαλαίου, οι δημόσιες αρχές επεδίωξαν να λάβουν μέτρα για την προώθηση των αγορών επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η Επιτροπή προσδιόρισε πολλά μέτρα, ιδίως στο πλαίσιο του ΣΔΕΚ, που αποσκοπούν στο να ενθαρρύνουν την αύξηση των δραστηριοτήτων επιχειρηματικού κεφαλαίου. Μεταξύ των μέτρων αυτών περιλαμβάνονται:

- α) η προώθηση της επιχειρηματικότητας·
- β) η χαλάρωση των φορολογικών χαρακτήρα περιορισμών για το μετοχικό κεφάλαιο, όπως π.χ. η λιγότερο ευνοϊκή μεταχείρισή του σε σχέση με τη χρηματοδότηση μέσω δανειοληψίας·
- γ) η εφαρμογή μέτρων για την ταχύτερη ενοποίηση των αγορών·
- δ) η χαλάρωση των κανονιστικών περιορισμών, συμπεριλαμβανομένων των περιορισμών που επιβάλλονται σε ορισμένες κατηγορίες χρηματοδοτικών ιδρυμάτων (π.χ. στα συνταξιοδοτικά ταμεία) όσον αφορά τις επενδύσεις τους και των διοικητικών διαδικασιών για την ίδρυση επιχειρήσεων.

- 1.6. Η Επιτροπή τόνισε ότι στο πλαίσιο της στρατηγικής για την ανάπτυξη της αγοράς επιχειρηματικού κεφαλαίου στην Κοινότητα αποδίδεται ιδιαίτερη σημασία στη δημιουργία συνθηκών που θα διευκολύνουν τη σύσταση και διατήρηση νέων και καινοτόμων επιχειρήσεων, μέσω της λήψης διαρθρωτικών και οριζόντων μέτρων όπως αυτά που αναφέρονται παραπάνω⁽⁴⁾. Η άποψη αυτή αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι η παροχή επιχειρηματικού κεφαλαίου συνιστά ουσιαστικά μια εμπορική δραστηριότητα που συνεπάγεται τη λήψη εμπορικών αποφάσεων. Οι οικονομικοί και δημοσιονομικοί όροι είναι τέτοιοι που μέσω των κρατικών πόρων μόνον δεν θα καταστεί δυνατή, ούτε και πρέπει να επιδιωχθεί, η συνολική ανάπτυξη των δραστηριοτήτων επιχειρηματικού κεφαλαίου που επιδιώκει η Κοινότητα. Η κυριότερη πρόκληση συνίσταται στη δημιουργία των απαιτούμενων προϋποθέσεων ώστε οι σημαντικοί αποταμιευτικοί πόροι (ιδιωτικά κεφάλαια) που βρίσκονται στην Ευρώπη να χρησιμοποιηθούν για τέτοιου είδους επενδύσεις. Η πρόκληση αφορά επίσης την αύξηση της ζήτησης κεφαλαίων εκ μέρους των επιχειρηματιών καθώς και την προσφορά κεφαλαίων από τους επενδυτές.

- 1.7. Ωστόσο, όσον αφορά τη δημόσια χρηματοδότηση των μέτρων για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, η Επιτροπή αναγνώρισε επίσης ότι «ο ρόλος της χρηματοδότησης αυτής πρέπει να περιορίζεται στην κάλυψη εντοπισμένων αδυναμιών της αγοράς»⁽⁴⁾. Οι

(1) Σε έγγραφό της του Απριλίου 1998 με τίτλο «Επιχειρηματικά κεφάλαια: κλειδί για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση» [SEC(1998) 552 τελικό, της 31ης Μαρτίου 1998], η Επιτροπή όρισε τα επιχειρηματικά κεφάλαια ως τη χρηματοδότηση που χορηγείται υπό μορφή μετοχικού κεφαλαίου σε επιχειρήσεις κατά τις φάσεις εκκίνησης και ανάπτυξης τους (εκκίνηση και ανάπτυξη)· ο όρος χρησιμοποιείται με αυτή την έννοια στο παρόν έγγραφο. Ο όρος «κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου» αφορά ουσιαστικά τα επιχειρηματικά κεφάλαια που παρέχονται από επενδυτικά ταμεία (ταμεία κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου) τα οποία δημιουργούνται για το σκοπό αυτό. Τα ταμεία αυτά συχνά παρέχουν έναν συνδυασμό μετοχικού κεφαλαίου, «ενδιάμεσου» κεφαλαίου (με χαρακτηριστικά μετοχικού κεφαλαίου και δανείου) και εξηρητημένων δανείων, τα οποία ομαδοποιούνται υπό τον όρο «κεφάλαια επιχειρηματικού κινδύνου».

(2) «Οικονομική μεταρρύθμιση: έκθεση για τη λειτουργία των αγορών προϊόντων και κεφαλαίων της Κοινότητας», COM(1999) 10, της 20ής Ιανουαρίου 1999.

(3) «Επιχειρηματικά κεφάλαια: κλειδί για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση», SEC(1998) 552 τελικό, της 31ης Μαρτίου 1998.

(4) Έκθεση προόδου σχετικά με το πρόγραμμα δράσης για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, COM(2000) 658 τελικό, της 18ης Οκτωβρίου 2000, σημείο 3.4.

δημόσιες αρχές των κρατών μελών χρησιμοποίησαν κρατικούς πόρους για να υποστηρίξουν διάφορα προγράμματα που αποσκοπούν στην αύξηση της προσφοράς επιχειρηματικού κεφαλαίου. Η ίδια η Επιτροπή πρότεινε — και το Συμβούλιο συμφώνησε — όπως στις περιοχές που είναι επιλέξιμες για παρέμβαση των διαρθρωτικών ταμείων η παρέμβαση αυτή λάβει τη μορφή συγχρηματοδότησης των ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου για τις ΜΜΕ, σύμφωνα με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η αντικατάσταση των επιχορηγήσεων από επιχειρηματικά κεφάλαια (καθώς και από χρηματοδοτήσεις μέσω δανειοληψίας) επιτρέπει στα διαρθρωτικά ταμεία να απευθυνθούν σε μεγαλύτερο αριθμό δικαιούχων, με χαμηλότερο κόστος ανά δημιουργούμενη θέση απασχόλησης, και με τον τρόπο αυτό να έχουν μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος.

I.8. Τέτοιου είδους μέτρα θέτουν αναπόφευκτα το ζήτημα του συμβιβάσιμου με τα άρθρα της συνθήκης για τις κρατικές ενισχύσεις ⁽⁵⁾.

II. Σκοπός και πεδίο εφαρμογής του παρόντος εγγράφου και σχέση του με άλλα κείμενα

II.1. Το παρόν έγγραφο αποσκοπεί στην επίτευξη δύο βασικών στόχων, και συγκεκριμένα:

α) να περιγράψει τον τρόπο με τον οποίο η Επιτροπή θα εφαρμόσει τον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων (άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ) στα μέτρα για την παροχή ή την προώθηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων («μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου»·

β) να καθορίσει νέα κριτήρια έγκρισης τέτοιου είδους μέτρων από την Επιτροπή, τα οποία όντως αποτελούν κρατικές ενισχύσεις, ακόμη και όταν τα μέτρα αυτά δεν είναι συμβιβάσιμα με τις υπόλοιπες κατευθυντήριες γραμμές, πλαίσια κανόνων ή κανονισμούς που έχει εκδώσει η Επιτροπή.

II.2. Επιπλέον, το παρόν έγγραφο παραθέτει τους λόγους για τους οποίους πρέπει να διενεργείται έλεγχος των κρατικών ενισχύσεων στον τομέα αυτό, εξηγεί τις δυσχέρειες που συνεπάγεται η εφαρμογή των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών σε αυτή την κατηγορία μέτρων, και απαριθμεί τους λόγους για τους οποίους η Επιτροπή θεωρεί απαραίτητη τη θέσπιση νέων και κατάλληλων κριτηρίων για την εκτίμηση του συμβιβάσιμου.

II.3. Το έγγραφο αυτό δεν επιδιώκει κατά κανένα τρόπο να θέσει υπό αμφισβήτηση το συμβιβάσιμο κρατικών ενισχύσεων που ικανοποιούν τα καθοριζόμενα κριτήρια σε άλλες κατευθυντήριες γραμμές, πλαίσια κανόνων ή κανονισμούς εκδοθέντες από την Επιτροπή.

⁽⁵⁾ Παρότι οι διατάξεις αυτές εφαρμόζονται μόνο στα εθνικά (ή περιφερειακά) μέτρα πρέπει, για την άσκηση συνεκτικής πολιτικής, τα λαμβανόμενα σε κοινοτική κλίμακα μέτρα να μην είναι αντίθετα προς τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις.

II.4. Το παρόν έγγραφο δεν παρεκκλίνει κατά κανένα τρόπο από τις διατάξεις των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τις κρατικές ενισχύσεις στη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων ⁽⁶⁾.

II.5. Η Επιτροπή θα παρακολουθεί με ιδιαίτερη προσοχή την εφαρμογή της παρούσας ανακοίνωσης προκειμένου η τελευταία να μην χρησιμοποιηθεί για να καταστρατηγηθούν οι αρχές που καθορίζονται στα ισχύοντα πλαίσια κανόνων και κατευθυντήριες γραμμές.

III. Λόγοι για τη διενέργεια ελέγχου των χρηματοδοτικών πόρων που χορηγεί το Δημόσιο σε μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου

III.1. Πέραν του ότι η συνθήκη επιβάλλει στην Επιτροπή την υποχρέωση να ελέγχει τις κρατικές ενισχύσεις που χορηγούνται στην Κοινότητα, και σύμφωνα με την ακολουθούμενη πρακτική και για τις άλλες μορφές κρατικής παρέμβασης, όταν οι εθνικές και κοινοτικές αρχές αποφασίζουν να δεσμεύσουν πόρους του δημοσίου ή να επιτρέψουν τη χορήγησή τους για μέτρα προώθησης των επιχειρηματικών κεφαλαίων, οφείλουν να μεριμνούν για την όσο το δυνατόν μεγαλύτερη μείωση των τριών διαφορετικών — αν και συνδεόμενων μεταξύ τους — κατηγοριών κινδύνου που αναφέρονται κατωτέρω:

α) τον κίνδυνο να προκαλέσουν τα χορηγούμενα στους δικαιούχους πλεονεκτήματα (είτε πρόκειται για επενδυτές είτε για επιχειρήσεις) αδικαιολόγητη στρέβλωση του ανταγωνισμού έναντι των ανταγωνιστών τους στην εσωτερική αγορά·

β) τον κίνδυνο του «νεκρού βάρους» ή της μη δημιουργίας κινήτρων. Ορισμένες επιχειρήσεις χρηματοδοτούμενες στο πλαίσιο μέτρων που τυγχάνουν κρατικής χρηματοδότησης θα μπορούσαν ούτως ή άλλως να εξεύρουν χρηματοδοτικούς πόρους με τους ίδιους όρους. Έχει αποδειχθεί η ύπαρξη τέτοιων περιπτώσεων, αν και, αναπόφευκτα, οι περιπτώσεις αυτές δεν καταγράφονται επίσημα. Στις περιπτώσεις αυτές, η χρησιμοποίηση των κρατικών πόρων είναι περιττή·

γ) τον κίνδυνο «παραγκωνισμού». Η ύπαρξη μέτρων χρηματοδοτούμενων από κρατικούς πόρους μπορεί πράγματι να αποθαρρύνει την εισφορά κεφαλαίων από άλλους δυνητικούς επενδυτές.

III.2. Όλα τα κρατικά μέτρα για την προώθηση των προγραμμάτων επιχειρηματικού κεφαλαίου δεν ανταποκρίνονται στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων που περιλαμβάνεται στο άρθρο 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, και επομένως δεν αποτελούν το αντικείμενο ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων εκ μέρους της Επιτροπής. Επομένως, το ακόλουθο σημείο αφορά την ερμηνεία που δίδει η Επιτροπή στον ορισμό των κρατικών ενισχύσεων όσον αφορά τα μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου.

⁽⁶⁾ ΕΕ C 288 της 9.10.1999, σ. 2.

IV. Δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 στα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου

IV.1. Στην περίπτωση που η ενίσχυση παρέχεται υπό μορφή επιχορήγησης ή δανείου δεν υφίσταται κανονικά καμία αμφιβολία ως προς το δυνητικό δικαιούχο, για τους σκοπούς της εκτίμησης περί ύπαρξης ή μη κρατικής ενίσχυσης. Ωστόσο, ορισμένοι μηχανισμοί που αποσκοπούν στην προώθηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων είναι πιο περίπλοκοι διότι οι κρατικές αρχές θεσπίζουν μέτρα με τα οποία επιδιώκεται να παρακινηθεί μια συγκεκριμένη ομάδα οικονομικών φορέων (οι επενδυτές) να παράσχει κεφάλαια σε μια ομάδα άλλων οικονομικών φορέων (π.χ. μικρότερες επιχειρήσεις). Σε συνάρτηση με το στόχο του μέτρου, ακόμη και αν πρόθεση των δημόσιων αρχών είναι η παροχή πλεονεκτημάτων μόνο στην τελευταία αυτή ομάδα (?), οι επιχειρήσεις του ενός, του άλλου ή και των δύο «επιπέδων» μπορούν να λάβουν κρατική ενίσχυση. Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις τα μέτρα αυτά συνεπάγονται τη δημιουργία ταμείου ή άλλου επενδυτικού μέσου το οποίο αποτελεί διακριτή οντότητα από εκείνη των επενδυτών και των επιχειρήσεων υπέρ των οποίων πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Στις περιπτώσεις αυτές είναι επίσης απαραίτητο να καθοριστεί εάν το ταμείο ή το επενδυτικό μέσο μπορεί να θεωρηθεί ως επιχειρη-δικαιούχος κρατικής ενίσχυσης.

IV.2. Κατά την εκτίμηση του συμβιβασμού των μέτρων για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, η Επιτροπή θα πρέπει επομένως να εξετάζει το ενδεχόμενο παροχής ενίσχυσης με τα μέτρα αυτά σε τρία τουλάχιστον διαφορετικά επίπεδα, και συγκεκριμένα:

- i) ενίσχυση στους επενδυτές,
- ii) ενίσχυση σε ταμείο ή σε οποιοδήποτε άλλο χρησιμοποιούμενο μέσο για την εφαρμογή του μέτρου (στην περίπτωση «αμοιβαίων κεφαλαίων που επενδύουν σε αμοιβαία κεφάλαια» ενδέχεται να υπάρχουν περισσότερα του ενός επίπεδα),
- iii) ενίσχυση στις επιχειρήσεις στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις.

IV.3. Για να εμπίπτει ένα μέτρο στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης, πρέπει να πληρούνται σωρευτικά τέσσερις προϋποθέσεις:

- i) το μέτρο πρέπει να χρηματοδοτείται από κρατικούς πόρους· στην περίπτωση άμεσης χρηματοδοτικής συμμετοχής του δημοσίου σε μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου ή στην περίπτωση φορολογικών κινήτρων προς τους επενδυτές θεωρείται αυτονόητη η πλήρωση της προϋπόθεσης αυτής,
- ii) το μέτρο πρέπει να στρεβλώνει τον ανταγωνισμό παρέχοντας πλεονέκτημα στο δικαιούχο· σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου, η Επιτροπή θα πρέπει να υποθέσει ότι υπάρχει ενδεχομένως κρατική ενίσχυση όταν χρησιμοποιούνται πόροι του δημοσίου με τρόπο που δεν θα ήταν αποδεκτός από έναν ιδιώτη επενδυτή που δραστηριοποιείται σε κανονικές συνθήκες οικονομίας της αγοράς. Όταν, αντίθετα, ο δημόσιος τομέας επενδύει υπό όρους αποδεκτούς για έναν τέτοιο επενδυτή, δεν

προκύπτει κανένα πλεονέκτημα με αποτέλεσμα να μην υπάρχει κρατική ενίσχυση⁽⁸⁾. Αυτό σημαίνει ότι εάν οι κρατικοί πόροι παρέχονται υπό όρους παρεμφερείς με εκείνους που εφαρμόζονται στους ιδιώτες επενδυτές (της αυτής τάξεως — *pari passu*) θα μπορεί κανονικά να συναχθεί ότι το μέτρο δεν παρέχει κανένα πλεονέκτημα. Ωστόσο, εάν οι εν λόγω κρατικοί πόροι χορηγούνται με ευνοϊκότερους όρους, θα μπορεί γενικά να συναχθεί η ύπαρξη πλεονεκτήματος,

iii) το πλεονέκτημα αυτό πρέπει να είναι επιλεκτικό, δηλαδή να περιορίζεται σε ορισμένες επιχειρήσεις· ένα μέτρο που εφαρμόζεται χωρίς τομεακό ή γεωγραφικό περιορισμό ή διάκριση σε όλες τις εγκατεστημένες στο έδαφος ενός κράτους μέλους επιχειρήσεις δεν είναι επιλεκτικό⁽⁹⁾. Ωστόσο, ένα μέτρο το οποίο, λόγω των χαρακτηριστικών του, μπορεί να αφορά περιορισμένο μόνο αριθμό επιχειρήσεων είναι επιλεκτικό. Επίσης, ένα μέτρο είναι επιλεκτικό εάν προβλέπει επενδύσεις υπέρ ορισμένων μόνων επιχειρήσεων, παραδείγματος χάρη, σε ειδικό τομέα ή συγκεκριμένη περιοχή. Πρέπει να σημειωθεί ότι ένα μέτρο γενικού χαρακτήρα όσον αφορά τους επενδυτές (δηλαδή που εφαρμόζεται σε όλους τους επενδυτές) δύναται ωστόσο να είναι επιλεκτικό όσον αφορά τις επιχειρήσεις-δικαιούχους⁽¹⁰⁾,

iv) το μέτρο πρέπει να επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ κρατών μελών. Δεδομένου ότι οι επενδύσεις σε κεφάλαιο συνιστούν δραστηριότητα στο πλαίσιο της οποίας γίνονται πολυάριθμες και σημαντικές συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών και λαμβανομένου υπόψη του γεγονότος ότι κάθε μέτρο που παρέχει πλεονέκτημα σε επενδυτές έχει ως δηλωμένο στόχο να επηρεάσει τις επενδυτικές τους αποφάσεις, η Επιτροπή θα θεωρήσει κανονικά ότι τα μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου υπέρ των επενδυτών ικανοποιούν το κριτήριο αυτό. Κατά την αξιολόγηση των επιπτώσεων στο εμπόριο, η Επιτροπή οφείλει να εξετάζει τις επιπτώσεις στις κεφαλαιαγορές γενικότερα, χωρίς να περιορίζεται μόνον στους επενδυτές που ήταν ή δεν ήταν προηγουμένως παρόντες στην αγορά παροχής μετοχικού κεφαλαίου στις επιχειρήσεις-στόχους του μέτρου. Ομοίως, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το εν λόγω κριτήριο ικανοποιείται σε όλα τα επίπεδα στα οποία πληρούνται τα υπόλοιπα κριτήρια, εκτός και εάν αποδειχθεί ότι οι επενδύσεις αυτές θα αφορούν επιχειρήσεις για τα προϊόντα των οποίων δεν γίνονται συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών⁽¹¹⁾.

⁽⁸⁾ Απόφαση της 4ης Οκτωβρίου 2000 στην υπόθεση N 172/2000 (Ιρλανδία) Seed and Venture Capital Fund Scheme (ΕΕ C 37 της 3.2.2001, σ. 48).

⁽⁹⁾ Αυτό ισχύει, παραδείγματος χάρη, στην περίπτωση φορολογικού μέτρου για την προώθηση των επενδύσεων σε ορισμένη κατηγορία χρηματοδοτικών μέσων.

⁽¹⁰⁾ Βλέπε, παραδείγματος χάρη, την απόφαση του Δικαστηρίου στις 19 Σεπτεμβρίου 2000 στην υπόθεση C-156/98, Γερμανία κατά Επιτροπής (δεν έχει ακόμη δημοσιευτεί στην Επίσημη Εφημερίδα)

⁽¹¹⁾ Ως προς το θέμα αυτό, το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έκρινε ότι: «Στην περίπτωση ενός προγράμματος ενισχύσεων, η Επιτροπή μπορεί να περιοριστεί στη μελέτη των χαρακτηριστικών του εν λόγω προγράμματος, προκειμένου να εκτιμήσει αν αυτό, λόγω υψηλών ποσών ή ποσοστών των ενισχύσεων, των χαρακτηριστικών των υποστηριζόμενων επενδύσεων ή άλλων λεπτομερειών που το εν λόγω πρόγραμμα προβλέπει, εξασφαλίζει αισθητό όφελος στους δικαιούχους σε σχέση προς τους ανταγωνιστές τους και μπορεί να ευνοήσει κυρίως τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν στο μεταξύ των κρατών μελών εμπόριο» Υπόθεση 248/84, Γερμανία κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 4013, αιτιολογική σκέψη 18 (η έμφαση δίδεται από την Επιτροπή).

(?) Το Δικαστήριο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αποφάνθηκε ότι στο άρθρο 87 δεν γίνεται σε διάκριση μεταξύ των μέτρων κρατικής παρέμβασης ανάλογα με τις αιτίες τους ή τους σκοπούς τους, αλλά τα μέτρα αυτά ορίζονται σε συνάρτηση με τα αποτελέσματά τους. Ιταλία κατά Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, υπόθεση 173-73, Συλλογή 1974, σ. 351.

- IV.4. Η Επιτροπή έχει ήδη δημοσιεύσει ορισμένα κείμενα ερμηνείας των όρων υπό τους οποίους τα μεμονωμένα μέτρα εμπίπτουν στο πεδίο του ορισμού των κρατικών ενισχύσεων και μπορούν να θεωρηθούν μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου. Στα προαναφερθέντα κείμενα περιλαμβάνεται η ανακοίνωση του 1984 για τις εισφορές κεφαλαίου που πραγματοποιεί το δημόσιο ⁽¹²⁾, η ανακοίνωση του 1988 σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις στα μέτρα που σχετίζονται με την άμεση φορολογία των επιχειρήσεων ⁽¹³⁾, καθώς και η ανακοίνωση για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις με τη μορφή εγγυήσεων ⁽¹⁴⁾. Η Επιτροπή θα εξακολουθήσει να εφαρμόζει τα κείμενα αυτά στο πλαίσιο της εξέτασης που θα πραγματοποιεί για να διερευνήσει εάν τα μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου συνιστούν ή όχι κρατική ενίσχυση.
- IV.5. Σύμφωνα με τις προαναφερθείσες αρχές, η Επιτροπή θα λαμβάνει υπόψη τους ακόλουθους παράγοντες προκειμένου να καθορίζει την τυχόν ύπαρξη κρατικής ενίσχυσης σε κάθε ένα από τα προαναφερθέντα διαφορετικά επίπεδα.

1. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΟΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ

Όταν ένα μέτρο παρέχει σε επενδυτές τη δυνατότητα να συμμετάσχουν στο κεφάλαιο επιχείρησης ή ομάδας επιχειρήσεων υπό συνθήκες ευνοϊκότερες από τους δημόσιους επενδυτές ή από ό,τι εάν πραγματοποιούσαν τις επενδύσεις αυτές χωρίς την εφαρμογή του προαναφερθέντος μέτρου, τότε θεωρείται ότι παρέχεται πλεονέκτημα στους επενδυτές αυτούς ⁽¹⁵⁾. Αυτό ισχύει ακόμη και στην περίπτωση που ο επενδυτής πεισθεί από το μέτρο να χορηγήσει πλεονέκτημα στην δικαιούχο επιχείρηση ή στις δικαιούχους επιχειρήσεις. Το γεγονός ότι κανένας επενδυτής δεν θα είχε σε διαφορετική περίπτωση, λόγω της ύπαρξης αδυναμίας της αγοράς, πραγματοποιήσει τέτοιου είδους επενδύσεις δεν επαρκεί από μόνο του για να απορριφθεί το τεκμήριο του πλεονεκτήματος. Πράγματι, στους επενδυτές παρέχονται πλεονεκτικότεροι όροι για να αντισταθμίσουν τους παράγοντες που προκαλούν αυτή την αδυναμία, και η Επιτροπή εκτιμά ότι η αντιστάθμιση αυτή πρέπει να θεωρηθεί πλεονέκτημα το οποίο αποτελεί ενίσχυση εάν οι επενδυτές είναι επιχειρήσεις και εφόσον πληρούνται όλες οι υπόλοιπες προαναφερθείσες προϋποθέσεις, και ιδίως η επιλεκτικότητα. Εάν ωστόσο το πλεονέκτημα αυτό περιορίζεται στο ποσό που είναι απαραίτητο για την εξουδετέρωση αυτών των παραγόντων που προκαλούν την αδυναμία της αγοράς, το μέτρο μπορεί να θεωρηθεί συμβίβασιμο με τη συνθήκη εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στο σημείο VIII κατωτέρω, λόγω της περιορισμένης επίπτωσής του.

2. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΕ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΟ ΜΕΣΟ Η ΤΑΜΕΙΟ ΠΟΥ ΔΙΑΔΡΑΜΑΤΙΖΕΙ ΜΕΣΟΛΑΒΗΤΙΚΟ ΡΟΛΟ

Γενικά, η Επιτροπή κλίνει προς την άποψη ότι ένα ταμείο είναι ένα μέσο που επιτρέπει τη μεταφορά των ενισχύσεων στους επενδυτές ή/και στις επιχειρήσεις υπέρ των οποίων

πραγματοποιείται η επένδυση, και όχι ότι το ίδιο αποτελεί το δικαιούχο της ενίσχυσης. Ωστόσο, σε ορισμένες περιπτώσεις, ιδίως όταν τα εξεταζόμενα μέτρα συνεπάγονται μεταφορές πόρων σε υφιστάμενα ταμεία με πολυάριθμους και διαφορετικούς επενδυτές, το ταμείο μπορεί να θεωρηθεί ως ανεξάρτητη επιχείρηση. Στην περίπτωση αυτή θα θεωρείται γενικά ότι υφίσταται ενίσχυση, εκτός εάν η επένδυση πραγματοποιείται υπό όρους που θα ήταν αποδεκτοί για έναν ιδιώτη επενδυτή που λειτουργεί σε οικονομία της αγοράς και δεν προσφέρουν επομένως κανένα πλεονέκτημα στο δικαιούχο.

3. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΝΤΑΙ ΟΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ

Και στην περίπτωση αυτή πρέπει κυρίως να προσδιοριστεί εάν η επιχείρηση επωφελήθηκε από την επένδυση με όρους που θα ήταν αποδεκτοί για έναν ιδιώτη επενδυτή ο οποίος δραστηριοποιείται σε οικονομία της αγοράς. Το κριτήριο αυτό μπορεί να πληρούται, π.χ., όταν η επένδυση που πραγματοποιείται με επιχειρηματικά κεφάλαια υλοποιείται *pari passu* με ένα ή περισσότερους τέτοιους επενδυτές. Όταν αυτό δεν συμβαίνει, το γεγονός ότι οι επενδυτικές αποφάσεις λαμβάνονται με εμπορικούς όρους από τους διαχειριστές των ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων, ή από αντιπροσώπους των επενδυτών, οι οποίοι επιδιώκουν να μεγιστοποιήσουν την απόδοση του ταμείου, αποτελεί ένα σημαντικό στοιχείο στην εξέταση του όλου ζητήματος, αλλά καθ'εαυτό δεν αποτελεί απόδειξη. Η Επιτροπή πρέπει επίσης να λάβει υπόψη ότι κάθε άλλο πλεονέκτημα που παρέχεται στους επενδυτές του ταμείου μπορεί να μεταφερθεί στις επιχειρήσεις υπέρ των οποίων πραγματοποιούνται οι επενδύσεις, όταν οι τελευταίες δεν υλοποιούνται *pari passu* με ιδιώτη επενδυτή δραστηριοποιούμενο σε οικονομία της αγοράς. Εάν ένα μέτρο παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου επέτρεψε τον περιορισμό των κινδύνων ή/και την αύξηση της αμοιβής που συνεπάγεται για τους επενδυτές η υλοποίηση συγκεκριμένης επένδυσης, τότε μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι επενδυτές αυτοί δεν ενεργούν πλέον ως συνήθεις οικονομικοί φορείς ⁽¹⁶⁾.

- IV.6. Ο στόχος του μέτρου προσδιορίζει εάν, και σε ποιο βαθμό, το εν λόγω μέτρο συνεπάγεται χορήγηση ενίσχυσης. Η Επιτροπή έχει ήδη εμπειρία μέτρων τα οποία αποδείχθηκαν μέτρα γενικού χαρακτήρα όσον αφορά τους επενδυτές αλλά που παρείχαν κρατικές ενισχύσεις σε μεμονωμένες επιχειρήσεις ⁽¹⁷⁾, μέτρων που παρείχαν κρατικές ενισχύσεις στους επενδυτές αλλά όχι στις επιχειρήσεις υπέρ των οποίων πραγματοποιούνταν οι επενδύσεις, λόγω της εφαρμογής της προαναφερθείσας αρχής *pari passu* ⁽¹⁸⁾, καθώς και μέτρων παροχής κρατικών ενισχύσεων σε περισσότερα του ενός επίπεδα ⁽¹⁹⁾.

- IV.7. Όταν ολόκληρη η ενίσχυση που χορηγείται στους δικαιούχους αποτελεί ενίσχυση *de minimis* κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 69/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις ενισχύσεις *de minimis* ⁽²⁰⁾, θεωρείται ότι το σχετικό μέτρο δεν ικανοποιεί όλα τα κρι-

⁽¹²⁾ Δελτίο ΕΚ 9-1984· η ανακοίνωση αυτή περιλαμβάνεται και στον τόμο ΙΙΑ της έκδοσης «Η νομοθεσία περί ανταγωνισμού στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες» 2000, σ. 133.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 384 της 10.12.1998, σ. 3.

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 71 της 11.3.2000, σ. 14. Πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι οι χορηγούμενες από το κράτος εγγυήσεις για τις επενδύσεις επιχειρηματικού κεφαλαίου παρουσιάζουν μεγαλύτερες πιθανότητες να περιέχουν στοιχείο ενίσχυσης υπέρ του επενδυτή, σε σχέση με ό,τι συμβαίνει για τις παραδοσιακές εγγυήσεις λαμβανομένων δανείων, οι οποίες κανονικά θεωρούνται ως ενισχύσεις στο δανειολήπτη και όχι στο δανειοδότη.

⁽¹⁵⁾ Αυτό μπορεί να συμβεί στην περίπτωση χρηματοδότησης επενδυτών προκειμένου οι τελευταίοι να επενδύσουν σε τέτοιου είδους συμμετοχές, όταν η χρηματοδότηση αυτή παρέχεται με όρους ευνοϊκότερους εκείνων της αγοράς.

⁽¹⁶⁾ Βλέπε απόφαση 98/476/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 212 της 30.7.1998, σ. 50). Η υπόθεση αυτή αποτελεί το αντικείμενο της απόφασης του Δικαστηρίου στην προαναφερθείσα υπόθεση C-156/98 βλέπε υποσημείωση 10.

⁽¹⁷⁾ Βλέπε υποσημείωση αριθ. 16.

⁽¹⁸⁾ Π.χ. στην υπόθεση N 705/99 όσον αφορά το ταμείο του Ηνωμένου Βασιλείου για την υψηλή τεχνολογία (UK High Technology Fund).

⁽¹⁹⁾ Απόφαση 2001/406/ΕΚ στην υπόθεση C 46/2000, Viridian Growth Fund (ΕΕ L 144 της 30.5.2001, σ. 23).

⁽²⁰⁾ ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 30.

τήρια του άρθρου 87 παράγραφος 1 της συνθήκης. Στα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου, η εφαρμογή του κανόνα *de minimis* καθίσταται περίπλοκη λόγω των δυσχερειών υπολογισμού (βλέπε σημείο V κατωτέρω) και λόγω του ότι τα μέτρα ενδέχεται να παρέχουν ενισχύσεις όχι μόνο στις επιχειρήσεις τις οποίες επιδιώκει να ενισχύσει το μέτρο, αλλά και σε άλλους επενδυτές. Ωστόσο, όταν οι δυσχέριες αυτές μπορούν να υπερνικηθούν, ο εν λόγω κανόνας εφαρμόζεται. Εάν ένα καθεστώς προβλέπει την παροχή δημοσίων κεφαλαίων ύψους 100 000 ευρώ ή χαμηλότερο σε κάθε επιχείρηση για περίοδο τριών ετών, τότε είναι βέβαιο ότι οποιαδήποτε ενίσχυση στις επιχειρήσεις αυτές εμπίπτει στα όρια που θεσπίζει ο παραπάνω κανονισμός.

V. Εκτίμηση του συμβιβασμού των μέτρων παροχής επενδυτικού κεφαλαίου υπό το φως των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις:

V.1. Όταν τα μέτρα συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή πρέπει να καθορίσει εάν τα μέτρα μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά κατ' εφαρμογή του άρθρου 87 παράγραφοι 2 και 3. Τα περισσότερα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου θα μπορούσαν να θεωρηθούν συμβιβάσιμα με την κοινή αγορά μόνο κατ' εφαρμογή της παραγράφου 3 στοιχείο α) [το οποίο αφορά τα αποκλειστικώς εφαρμοζόμενα μέτρα στις περιφέρειες που μπορούν να τύχουν της παρέκκλισης της παραγράφου 3 στοιχείο α)], και στοιχεία γ) ή δ).

V.2. Μεταξύ των άμεσων στόχων των μέτρων παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου θα μπορούσε να είναι η προώθηση των ΜΜΕ, ιδίως των νέων ή καινοτόμων επιχειρήσεων ή των επιχειρήσεων υψηλού αναπτυξιακού δυναμικού, ή/και η προώθηση της ανάπτυξης συγκεκριμένης περιοχής. Η Επιτροπή έχει ήδη εκδώσει κείμενα δυνάμει των οποίων οι κρατικές ενισχύσεις που αποσκοπούν στην επίτευξη τέτοιου είδους μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) ή γ) ⁽²¹⁾. Φιλοδοξία της δημόσιας αρχής που εκπονεί το μέτρο ενίσχυσης μπορεί επίσης να είναι η ενθάρρυνση μεγαλύτερου αριθμού επενδυτών προκειμένου οι τελευταίοι να συμμετάσχουν στην παροχή χρηματοδότησης αυτού του είδους. Δεν υφίσταται κανένα κείμενο για τις κρατικές ενισχύσεις στον τομέα αυτό· επομένως, ο εν λόγω τομέας δεν έχει ακόμη αναγνωριστεί ρητώς ως κοινοτικός στόχος, ούτως ώστε να μπορεί να αιτιολογηθεί η χορήγηση κρατικών ενισχύσεων ⁽²²⁾. Ωστόσο, αυτό δεν παρεμποδίζει κατά κανένα τρόπο το συμβιβασμό ενός μέτρου, το οποίο κατά τα λοιπά πληροί τους όρους άλλων πλαισίων κανόνων ή κατευθυντήριων γραμμών.

V.3. Ένα από τα χαρακτηριστικά των σημερινών πλαισίων κανόνων η κατευθυντήριων γραμμών για την έγκριση των κρατικών ενισχύσεων σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) ή γ) είναι ότι επιτρέπουν τη χορήγηση αυτών των ενισχύσεων μέχρι ενός επιπέδου που αντιπροσωπεύει «ισοδύναμο επιχορήγησης» ενός σταθερού ποσοστού ορισμένων στοιχείων κόστους που αναλαμβάνει η δικαιούχος επιχείρηση. Τα εν λόγω «επιλέξιμα κόστη» είναι κυρίως οι πάγιες επενδύσεις

σε γήπεδα-οικόπεδα, κτίρια, νέους εξοπλισμούς παραγωγής και ασώματες ακινητοποιήσεις (διπλώματα ευρεσιτεχνίας, τεχνονωσία, κ.λπ.) το μυθολογικό κόστος που συνδέεται με τις επενδύσεις σε πάγια στοιχεία του ενεργητικού, καθώς και το κόστος των υπηρεσιών παροχής συμβουλών. Ωστόσο, από την εμπειρία προκύπτει ότι, συχνά, τα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμα βάσει των προαναφερθέντων κανόνων, για όλους τους λόγους που αναφέρονται στη συνέχεια ή για ορισμένους από αυτούς:

α) είναι δύσκολο να προσδιοριστεί το «ισοδύναμο επιχορήγησης» ιδίων κεφαλαίων. Ενώ η Επιτροπή έχει καθορίσει κανόνες που επιτρέπουν τον προσδιορισμό αυτών των ισοδυνάμων για τα δάνεια και τις εγγυήσεις ⁽²³⁾, δεν διαθέτει κανένα υπόδειγμα αυτού του είδους για τα ίδια κεφάλαια. Σχετικά με το θέμα αυτό, η Επιτροπή εκτιμά ότι η τεχνική δυσχέρεια του υπολογισμού δεν επαρκεί από μόνη της για να καταστήσει ένα μέτρο ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά. Εξετάζει τις διάφορες πιθανές μεθόδους υπολογισμού και, εν τω μεταξύ, θα αντιμετωπίζει με ανοικτό πνεύμα τις μεθόδους υπολογισμού που συνοδεύουν τις κοινοποιήσεις μέτρων επιχειρηματικού κεφαλαίου ⁽²⁴⁾.

β) είναι δύσκολο να καθορισθεί σχέση με τα επιλέξιμα κόστη, ιδίως στην περίπτωση μέτρων παροχής κινήτρων στους επενδυτές, και ιδιαίτερα στο πλαίσιο μέτρων υπό μορφή ταμείων. Μία τέτοια σχέση δεν μπορεί να συμβιβαστεί εύκολα με την εμπορική διαχείριση του ταμείου που απαιτούν οι συμμετέχοντες σε αυτά επενδυτές και παράλληλα μπορεί να τεθούν προβλήματα στο επίπεδο του ελέγχου και της εφαρμογής·

γ) σήμερα, για τα μέτρα παροχής ενίσχυσης στους επενδυτές, δεν υφίσταται κανένα κείμενο με βάση το οποίο μπορεί να επιτραπεί η χορήγηση τέτοιου είδους ενισχύσεων.

V.4. Η Επιτροπή εκτιμά ότι, εν γένει, βάσιμοι λόγοι συνηγορούν υπέρ της εφαρμογής της προσέγγισης του «επιλέξιμου κόστους». Η προσέγγιση αυτή προσφέρει βεβαιότητα και προβλεπτικότητα και παράλληλα παρέχει τη δυνατότητα περιορισμού των ενισχύσεων και ισότιμης μεταχείρισης μεταξύ περιφερειών και κρατών μελών. Κατά το παρελθόν, η εφαρμογή της προσέγγισης αυτής αποδείχθηκε ιδιαίτερα χρήσιμη για την Κοινότητα και μελλοντικά αναμένεται να αποτελέσει τη βάση για τον έλεγχο των περισσότερων κρατικών ενισχύσεων. Η Επιτροπή θεωρεί ότι εφόσον δεν συντρέχουν συγκεκριμένοι αντιθετοί λόγοι η προσέγγιση αυτή πρέπει να συνεχίσει να εφαρμόζεται.

V.5. Ιδιαίτερα, εάν εγκαταλειφθεί η αρχή αυτή, υπάρχει κίνδυνος να εγκρίνονται κρατικές ενισχύσεις που είναι απλώς «ενισχύσεις στη λειτουργία», δηλαδή ενισχύσεις που αποσκοπούν στην κάλυψη των συνήθων τρεχουσών δαπανών των επιχειρήσεων. Η Επιτροπή εκτιμά ότι τέτοιου είδους ενισχύσεις, οι οποίες επιτρέπουν στους δικαιούχους τους να μην υποστούν τις συνέπειες μιας μη αποδοτικής εμπορικής δραστηριότητας, συμπεριλαμβάνονται μεταξύ των κρατικών ενισχύσεων που στρεβλώνουν περισσότερο τον ανταγωνισμό και που μπορούν να εγκριθούν μόνο σε περιορισμένο αριθμό περιπτώσεων.

⁽²¹⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα (ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 9) και κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής, της 12ης Ιανουαρίου 2001, για την εφαρμογή των άρθρων 87 και 88 της συνθήκης ΕΚ στις κρατικές ενισχύσεις υπέρ των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΕΕ L 10 της 13.1.2001, σ. 33).

⁽²²⁾ Το γεγονός ότι ένας στόχος έχει αναγνωριστεί σε κοινοτική κλίμακα ως επιθυμητός δεν επαρκεί από μόνο του για να αιτιολογήσει τις προτεινόμενες κρατικές ενισχύσεις με σκοπό την επίτευξή του. Πρέπει να σημειωθεί ότι στα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Λισαβόνας ζητείται η μείωση του επιπέδου των κρατικών ενισχύσεων και παράλληλα η αύξηση των επιχειρηματικών κεφαλαίων.

⁽²³⁾ Βλέπε, για παράδειγμα (ΕΕ C 74 της 10.3.1998, σ. 19 και ΕΕ C 68 της 6.3.1996, σ. 6).

⁽²⁴⁾ Θα μπορούσε ενδεχομένως να πρόκειται για μέθοδο βασιζόμενη στο κόστος παροχής συγκεκριμένης εγγύησης. Βλέπε απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου στην υπόθεση N 551/2000 (Γερμανία), BTU — Beteiligungskapital für kleine Technologieunternehmen (ΕΕ C 117 της 21.4.2001, σ. 14, αιτιολογική σκέψη 17).

V.6. Παράλληλα όμως η Επιτροπή θεωρεί ότι το γεγονός ότι τα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου δεν μπορούν να θεωρηθούν συμβιβασίμα βάσει των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών, ιδιαίτερα δε οι προαναφερθείσες δυσκολίες, δεν αιτιολογούν από μόνα τους την κήρυξη των εν λόγω μέτρων ως ασυμβίβαστων με την κοινή αγορά. Σε ορισμένες προγενέστερες αποφάσεις, η Επιτροπή όφειλε ως εκ τούτου να προσδιορίσει εάν, και σύμφωνα με ποια κριτήρια, θα μπορούσε να επιτρέψει τη χορήγηση αυτών των ενισχύσεων. Όσον αφορά τις προαναφερθείσες δυσκολίες η Επιτροπή διαπίστωσε ότι:

- α) τα κόστη που θεωρούνται επιλέξιμα σύμφωνα με τα ισχύοντα πλαίσια κανόνων είναι χαμηλότερα για πολλές νέες ή καινοτόμες επιχειρήσεις. Εν πάση περιπτώσει, το κόστος αυτό στις περισσότερες περιπτώσεις θα χρηματοδοτείται μέσω δανειοληψίας· οι ανάγκες σε ίδια κεφάλαια αντιστοιχούν γενικά όχι μόνο σε περιουσιακά στοιχεία αλλά και σε ανάγκες κεφαλαίων κίνησης κατά το στάδιο εκκίνησης ή επέκτασης της επιχείρησης·
- β) η απουσία σχέσης με τα επιλέξιμα κόστη κατά την έννοια των εφαρμοζόμενων σήμερα κειμένων δεν συνιστά απαραίτητα απόδειξη για χορήγηση ενίσχυσης στη λειτουργία, δηλαδή για ενίσχυση που καλύπτει τα συνήθη έξοδα λειτουργίας μιας επιχείρησης και η οποία μοναδικό στόχο έχει να επιτρέψει στην επιχείρηση αυτή να συνεχίσει τις δραστηριότητές της. Οι ενισχύσεις που λειτουργούν εμφανώς ως κίνητρα για την εκκίνηση ή την επέκταση επιχείρησης δεν μπορούν να θεωρηθούν ότι αποτελούν ενισχύσεις στη λειτουργία και θα μπορούσαν επομένως να γίνουν αποδεκτές υπό ορισμένες συνθήκες·
- γ) όσον αφορά τις ενισχύσεις στους επενδυτές, ένα μέτρο δεν μπορεί να κριθεί ασυμβίβαστο με την κοινή αγορά με μόνη αιτιολογία ότι, επειδή συνεπάγεται τη συμμετοχή επενδυτών του ιδιωτικού τομέα ή της αγοράς, το μέτρο αυτό συνιστά κρατική ενίσχυση υπέρ τους ή υπέρ των επιχειρήσεων στις οποίες πραγματοποιούνται οι επενδύσεις. Γενικά, όταν μια μεταφορά πόρων που γίνεται από το κράτος είναι συμβιβάσιμη με τους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις, η Επιτροπή θεωρεί ότι ένα μέτρο που συνιστά το ελάχιστο απαραίτητο κίνητρο για να πεισθούν και άλλοι οικονομικοί φορείς να πραγματοποιήσουν την ίδια μεταφορά πόρων θα πρέπει επίσης να επιτρέπεται ακόμη και αν, από τεχνική άποψη, διαπιστώνεται η ύπαρξη στοιχείου ενίσχυσης υπέρ των εν λόγω οικονομικών φορέων.

VI. Έγκριση μέτρων παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου σύμφωνα με το άρθρο 87 παράγραφος 3 στοιχεία α), γ), και δ) της συνθήκης

VI.1. Ο κυριότερος λόγος που μπορεί να οδηγήσει την Επιτροπή στο να εγκρίνει μέτρα για την παροχή επιχειρηματικών κεφαλαίων, ακόμη και αν τα μέτρα αυτά δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ισχυόντων κανόνων, είναι ότι ένα από τα κυριότερα μειονεκτήματα των ΜΜΕ, ιδιαίτερα των μικρών επιχειρήσεων και των επιχειρήσεων που βρίσκονται στο στάδιο της εκκίνησης, έγκειται στη δυσκολία εξεύρεσης κεφαλαίων και πιστώσεων λόγω, ουσιαστικά, της ελλιπούς πληροφόρησης, της απροθυμίας ορισμένων επενδυτών και πιστωτικών ιδρυμάτων να αναλάβουν σχετικούς κινδύνους και των περιορισμένων εγγυήσεων που είναι σε θέση να προσφέρουν οι ΜΜΕ⁽²⁵⁾. Ένα ιδιαίτερο εμπόδιο για την εισφορά ιδίων κεφαλαίων μπορεί

να αποτελέσει το ύψος του κόστους της πράξης και της εκ των προτέρων εκτίμησής του («δέουσα επιμέλεια») σε σχέση με τα εισφερόμενα κεφάλαια.

- VI.2. Όπως αναφέρεται παραπάνω (σημείο I.7), η Επιτροπή αναγνώρισε ότι «ο ρόλος της χρηματοδότησης αυτής πρέπει να περιορίζεται στην κάλυψη εντοπισμένων αδυναμιών της αγοράς». Ως αδυναμία της αγοράς μπορεί να οριστεί μία κατάσταση στην οποία η οικονομική αποτελεσματικότητα είναι αδύνατη λόγω ατελειών των μηχανισμών της αγοράς. Η αδυναμία της αγοράς μπορεί να εκδηλωθεί είτε με την ανικανότητα του συστήματος να παράγει τα αγαθά που ζητούνται (στη συγκεκριμένη περίπτωση, μια αγορά επιχειρηματικού κεφαλαίου), είτε με την λανθασμένη διανομή των πόρων, η οποία θα μπορούσε να βελτιωθεί με τρόπο που ορισμένοι καταναλωτές να επωφεληθούν χωρίς παράλληλα να ζημιωθεί κανένας. Οι αρνητικές εξωτερικότητες που συνδέονται με την κατάρτιση και τις δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης οδηγούν στην εμφάνιση αδυναμίας στην αγορά, η οποία αιτιολογεί τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στους τομείς αυτούς.
- VI.3. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με την οικονομική θεωρία, είναι λογικό να αναμένεται η εμφάνιση αδυναμίας στις αγορές, εκτός από τις περιπτώσεις τέλει ανταγωνισμού, ο όρος «αδυναμία της αγοράς» χρησιμοποιείται μόνο σε περιπτώσεις όπου εικάζεται η ύπαρξη σοβαρής δυσλειτουργίας στη διανομή των πόρων. Όσον αφορά τις αγορές επιχειρηματικού κεφαλαίου, δύο κύριοι παράγοντες αδυναμίας της αγοράς περιορίζουν σημαντικά την πρόσβαση των ΜΜΕ και των ευρισκόμενων σε αρχικό στάδιο λειτουργίας εταιρειών και μπορούν να αιτιολογήσουν παρέμβαση του δημοσίου, και συγκεκριμένα:
  - α) η ατελής ή ασυμμετρική πληροφόρηση: οι επενδυτές αντιμετωπίζουν μεγαλύτερες δυσκολίες στην προσπάθειά τους να λάβουν αξιόπιστες πληροφορίες για τις εμπορικές προοπτικές μιας ΜΜΕ ή μιας νέας εταιρείας. Εάν οι επιχειρήσεις αυτές εμπλέκονται ιδίως σε πολύ καινοτόμα σχέδια ή σε σχέδια που εμπεριέχουν υψηλό κίνδυνο, μια ατελής πληροφόρηση θα επιδεινώσει τα προβλήματα που συνδέονται με τις δυσχερείς αξιολογήσεις του κινδύνου·
  - β) τα κόστη της συναλλαγής: οι πράξεις μικρού ποσού είναι λιγότερο ελκυστικές για τα επενδυτικά ταμεία λόγω του σχετικά υψηλού κόστους εκτίμησης της επένδυσης και άλλων στοιχείων κόστους της πράξης.
- VI.4. Η Επιτροπή εκτιμά ότι οι παράγοντες αυτοί μπορεί να προκαλέσουν αδυναμία της αγοράς, η οποία δικαιολογεί τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων. Πρέπει ωστόσο να επιδειχθεί σύνεση. Το γεγονός ότι έχουν απορριφθεί αιτήσεις για χρηματοδότηση, τόσο δανείων όσο και ιδίων κεφαλαίων, δεν αποτελεί καθεαυτό ένδειξη σοβαρής αδυναμίας της αγοράς. Πράγματι, η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν υπάρχει δείκτης γενικής αδυναμίας της αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων στην ΕΕ⁽²⁶⁾. Αναγνωρίζει ωστόσο ότι η αγορά αυτή παρουσιάζει κενά για ορισμένα είδη επενδύσεων και ορισμένα στάδια του κύκλου ζωής των επιχειρήσεων. Αναγνωρίζει επίσης την ύπαρξη ιδιαίτερων δυσχερειών σε περιφέρειες που εμπίπτουν στις παρεκκλίσεις του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) (ενισχυόμενες περιοχές). Τα εν λόγω κενά και δυσχερείς έχουν σε ορισμένο βαθμό ήδη αναγνωρισθεί στα κοινοτικά πλαίσια κρατικών ενισχύσεων και, όταν αυτά μπορούν να εφαρμοσθούν στα μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου, η Επιτροπή είναι διατεθειμένη να συνεχίσει την εφαρμογή τους.

⁽²⁵⁾ Βλέπε κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 70/2001 της Επιτροπής.

⁽²⁶⁾ Έκθεση προόδου σχετικά με το πρόγραμμα δράσης για τα επιχειρηματικά κεφάλαια, COM(2000) 658 τελικό, της 18ης Οκτωβρίου 2000, σημείο 3.

VI.5. Η Επιτροπή θα απαιτεί επομένως την προσκόμιση αποδείξεων για την ύπαρξη αδυναμίας της αγοράς πριν εγκρίνει την εφαρμογή μέτρων παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των υφιστάμενων κανόνων. Θα μπορεί ωστόσο να εγκρίνει τη λήψη των μέτρων αυτών εφόσον κάθε δόση χρηματοδότησης σε μια επιχείρηση από μέτρα επιχειρηματικού κεφαλαίου που χρηματοδοτούνται εν όλω ή εν μέρει από κρατικές ενισχύσεις περιλαμβάνει κατ' ανώτατο όριο ποσό 500 000 ευρώ, ή 750 000 ευρώ σε περιοχές δυνάμενες να τύχουν ενίσχυσης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο γ) ή 1 εκατομμύριο ευρώ σε περιοχές δυνάμενες να τύχουν ενίσχυσης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α) (27). Πράγματι, για τις πράξεις που αντιπροσωπεύουν μικρά ποσά, είναι πιο πειστικό το επιχείρημα σύμφωνα με το οποίο η αδυναμία της αγοράς έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους της πράξης. Ωστόσο, το γεγονός ότι αναγνωρίζεται μια αδυναμία της αγοράς δεν αλλοιώνει τον χαρακτήρα ενίσχυσης συγκεκριμένου μέτρου ούτε εξαλείφει την ανάγκη εκτίμησης του συμβιβασμού του, ιδίως βάσει των διατάξεων του σημείου VIII.

VI.6. Όταν αναγνωρίζεται η ύπαρξη αδυναμίας της αγοράς, η Επιτροπή θα εξετάζει εάν ένα μέτρο κρατικής ενίσχυσης είναι ανάλογο προς την εικαζόμενη αδυναμία της αγοράς την οποία προορίζεται να καλύψει και θα επιδιώξει να εξασφαλίσει ότι η οποιαδήποτε στρέβλωση του ανταγωνισμού θα είναι όσο το δυνατόν πιο περιορισμένη. Θεωρεί ότι η επίτευξη του στόχου αυτού θα εξυπηρετηθεί καλύτερα με τη λήψη μέτρων που μόλις θα επαρκούν για να διασφαλίσουν την εισφορά κεφαλαίων από τους επενδυτές της αγοράς και τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων σε εμπορική βάση με όρους όσο το δυνατόν πιο παραπλήσιους με εκείνους που θα ίσχυαν σε μια οικονομία της αγοράς.

VI.7. Λόγω του ότι η εφαρμογή των μέτρων επιχειρηματικού κεφαλαίου μπορεί να λάβει διάφορες μορφές και δεδομένου ότι ορισμένοι από τους μηχανισμούς αυτούς άρχισαν να εφαρμόζονται σχετικά πρόσφατα στα κράτη μέλη, η Επιτροπή δεν είναι σε θέση να προσδιορίσει αυστηρά κριτήρια προκειμένου να καθορίσει εάν πρέπει ή όχι να επιτρέψει την εφαρμογή τέτοιου είδους μέτρων. Προσδιόρισε ωστόσο ορισμένα στοιχεία που θα θεωρεί ως θετικά ή αρνητικά κατά την εκτίμηση των μέτρων αυτών. Τα κριτήρια αυτά παρατίθενται στο σημείο VIII κατωτέρω. Το γεγονός ότι τα κριτήρια καθορίστηκαν με τον τρόπο αυτό αυξάνει τη σημασία της προηγούμενης κοινοποίησης στην Επιτροπή, βάσει του άρθρου 88 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΚ, όλων των μέτρων παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων που συνιστούν ή ενδέχεται να συνιστούν κρατική ενίσχυση, εκτός εάν τα μέτρα αυτά απαλλάσσονται από την υποχρέωση κοινοποίησης βάσει κανονισμού, όπως ο αναφερόμενος στο σημείο IV.7 (28). Όταν η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της πλήρη φάκελο κοινοποίησης από τον οποίο προκύπτει ότι ένα μέτρο περιέχει πολυάριθμα θετικά στοιχεία και κανένα αρνητικό, πραγματοποιεί μια ταχεία εκτίμηση της εν λόγω κοινοποίησης εντός των προθεσμιών που ορίζει ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999,

σχετικά με τις λεπτομέρειες εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ (29).

VII. Μορφή των ενισχύσεων

VII.1. Η Επιτροπή εκτιμά ότι η επιλογή της μορφής που θα έχει ένα μέτρο ενίσχυσης ανήκει γενικά στη δικαιοδοσία του κράτους μέλους. Αυτό ισχύει και για τα μέτρα παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου. Ωστόσο, όπως αναπτύσσεται στο σημείο VIII, η Επιτροπή, για να προβεί στην εκτίμηση των μέτρων αυτών, θα επιδιώξει κυρίως να προσδιορίσει εάν τα μέτρα αυτά ενθαρρύνουν τους επενδυτές να χορηγήσουν επιχειρηματικά κεφάλαια στις «επιχειρήσεις-στόχους» και μπορούν να προκαλέσουν τη λήψη επενδυτικών αποφάσεων σε εμπορική βάση (δηλαδή σε μια προοπτική μεγιστοποίησης του κέρδους). Σύμφωνα με την Επιτροπή, οι μορφές παρεχόμενων κινήτρων στους εν λόγω επενδυτές που ενδέχεται να οδηγήσουν σε ένα τέτοιο αποτέλεσμα, και επομένως να εκτιμηθούν ευνοϊκά σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο σημείο VIII κριτήρια, εφόσον συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, περιλαμβάνουν:

- α) σύσταση επενδυτικών ταμείων («ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων») στα οποία το κράτος μέλος είναι εταίρος, μέτοχος ή συμμετέχον μέρος, ακόμη και εάν η σχέση του αυτή διέπεται από όρους λιγότερο ευνοϊκούς σε σχέση με εκείνους που ισχύουν για άλλους επενδυτές·
- β) επιχορηγήσεις προς τα ταμεία επιχειρηματικών κεφαλαίων με σκοπό την κάλυψη μέρους των διοικητικών και διαχειριστικών τους εξόδων·
- γ) άλλα χρηματοδοτικά μέσα υπέρ επενδυτών επιχειρηματικού κεφαλαίου ή ταμείων επιχειρηματικού κεφαλαίου και τα οποία αποσκοπούν στην παροχή πρόσθετων κεφαλαίων για την πραγματοποίηση επενδύσεων·
- δ) εγγυήσεις προς τους επενδυτές επιχειρηματικού κεφαλαίου ή προς τα ταμεία επιχειρηματικού κεφαλαίου και οι οποίες καλύπτουν μέρος των ζημιών που συνδέονται με την επένδυση, ή εγγυήσεις που χορηγούνται για δάνεια σε επενδυτές/ταμεία για επενδύσεις σε επιχειρηματικό κεφάλαιο (30)·
- ε) φορολογικά κίνητρα σε επενδυτές προκειμένου οι τελευταίοι να πειστούν να πραγματοποιήσουν επενδύσεις σε επιχειρηματικό κεφάλαιο.

VII.2. Η Επιτροπή δεν προτίθεται να βασιστεί στα αναφερόμενα στο ακόλουθο σημείο κριτήρια για να εγκρίνει μέτρα που ενδέχεται να οδηγήσουν στην εισφορά κεφαλαίων στην επιχείρηση μόνον υπό τη μορφή δανείων (συμπεριλαμβανομένων των εξαρτημένων δανείων και των «συμμετοχικών δανείων») ή άλλων μέσων που εγγυώνται στον επενδυτή/δανειοδότη ελάχιστη σταθερή απόδοση, είτε αυτό γίνει μέσω ταμείου ή με άλλον τρόπο. Αυτή η εισφορά κεφαλαίου δεν συνιστά «επιχειρηματικό κεφάλαιο» κατά την έννοια του ορισμού που περιέχεται στην υποσημείωση 1, και η Επιτροπή θεωρεί ότι οι υφιστάμενοι κανόνες, οι οποίοι αφορούν ιδίως τον υπολογισμό του κάθε στοιχείου ενίσχυσης και την σχέση με το επιλέξιμο κόστος, είναι κατάλληλοι για την εκτίμηση των μέτρων αυτού του είδους.

(27) Χωριστές εισφορές κεφαλαίου που πραγματοποιούνται εντός του ιδίου εξαμηνίου διαστήματος θα θεωρούνται ότι αποτελούν τμήμα της αυτής εισφοράς κεφαλαίου, όπως άλλωστε και οι διαφορετικές δόσεις, που καταβάλλονται σε ακόμη μεγαλύτερο χρονικό διάστημα, για τις οποίες η σχετική δέσμευση αναλήφθηκε ως μέρος μιας ενιαίας πράξης.

(28) Δηλαδή μέσω κανονισμού εκδοθέντος βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 994/1998 του Συμβουλίου, της 7ης Μαΐου 1998, σχετικά με την εφαρμογή των άρθρων 92 και 93 της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε ορισμένες κατηγορίες οριζόντιων κρατικών ενισχύσεων (ΕΕ L 142 της 14.5.1998, σ. 1).

(29) ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.

(30) Η δεύτερη κατηγορία εγγυήσεων συνιστά ένα από τα μέσα παρέμβασης της US Small Business Administration υπέρ των επενδυτικών εταιρειών που είναι ειδικευμένες στη χορήγηση ενισχύσεων σε μικρές επιχειρήσεις.

VII.3. Η Επιτροπή δεν προτίθεται επίσης να βασιστεί στα κριτήρια αυτά για να εγκρίνει την εφαρμογή μέτρου *ad hoc* με το οποίο εισφέρονται κεφάλαια σε μεμονωμένη επιχείρηση.

VIII. Κριτήρια εκτίμησης του συμβιβασμού των μέτρων

VIII.1. Όπως αναφέρεται αναλυτικά στο σημείο VI τα κριτήρια παρουσιάζονται υπό την μορφή «θετικών και αρνητικών στοιχείων». Όλα αυτά τα στοιχεία δεν έχουν την ίδια αξία, και στον κατάλογο που ακολουθεί τα σημαντικότερα από αυτά έχουν καταχωριστεί στις πρώτες θέσεις. Κανένα επιμέρους στοιχείο δεν είναι ουσιαστικής σημασίας, και κανένα σύνολο στοιχείων δεν μπορεί να θεωρηθεί από μόνο του ως επαρκές για να διασφαλίσει το συμβιβασίμο του υπό εξέταση μέτρου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η δυνατότητα εφαρμογής των κριτηρίων αυτών και η βαρύτητα που τους δίδεται ενδέχεται να είναι συνάρτηση της μορφής του μέτρου. Η Επιτροπή, κατά την εκτίμησή της θα λάβει υπόψη τον ειδικό περιφερειακό χαρακτήρα του μέτρου και θα εξετάσει συνολικά την αναλογικότητά του.

Τα μέτρα θα εκτιμηθούν σε κάθε επίπεδο. Όταν η παροχή επιχειρηματικού κεφαλαίου σε μια επιχείρηση συνδέεται με κόστη επιλέξιμα για ενίσχυση βάσει υφιστάμενου πλαισίου κανόνων ή κατευθυντήριων γραμμών, τα τελευταία αυτά κείμενα μπορούν να εφαρμοσθούν αντί των κατωτέρω αναφερόμενων αρχών για την εκτίμηση της ενίσχυσης στην επιχείρηση αυτή, σύμφωνα με τα σημεία II.3 και V.2 του παρόντος εγγράφου. Ωστόσο, όταν τα εξεταζόμενα μέτρα παρέχουν ενίσχυση στο επίπεδο των επενδυτών, η ενίσχυση αυτή πρέπει να εκτιμηθεί σύμφωνα με τις κατωτέρω αναφερόμενες αρχές.

VIII.2. Όταν το ποσό της πράξης δεν υπερβαίνει τα ανώτατα όρια του σημείου VI.5, και όταν αποδέκτες των κρατικών ενισχύσεων που χορηγούνται στο πλαίσιο ενός μέτρου είναι μόνον επενδυτές (ή ένα επενδυτικό μέσο) οι κρατικές ενισχύσεις είναι συμβιβασίμες στο βαθμό που είναι αναλογικές προς τα αντισταθμιζόμενα μειονεκτήματα κόστους, όπως το υψηλότερο σχετικό κόστος της ανάλυσης και διαχείρισης μικρών επενδύσεων. Οι διατάξεις του σημείου VIII.3 παρακάτω θα χρησιμεύουν για να εκτιμηθεί εάν αυτό όντως ισχύει.

Η Επιτροπή θα απαιτεί να αποδεικνύεται η ύπαρξη αδυναμίας της αγοράς στις περιπτώσεις κατά τις οποίες το ποσό της πράξης υπερβαίνει τα ανώτατα όρια του σημείου VI.5.

VIII.3. Εφόσον αποδειχθεί η ύπαρξη αδυναμίας της αγοράς, η Επιτροπή, κατά την εκτίμηση ενός μέτρου παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων υπό το φως των διατάξεων της συνθήκης για τις κρατικές ενισχύσεις, θα εξετάζει τις ακόλουθες παραμέτρους:

Το γεγονός ότι οι επενδύσεις ή, σε διαφορετική περίπτωση, το μεγαλύτερο τμήμα των επενδεδυμένων κεφαλαίων αφορούν μόνον:

- i) μικρές επιχειρήσεις ⁽³¹⁾ ή ακόμη «μικροεπιχειρήσεις» ή/και

⁽³¹⁾ Κατά την έννοια του κοινοτικού ορισμού που αναφέρεται στη σύσταση 96/280/ΕΚ της Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 1996 (ΕΕ L 107 της 30.4.1996, σ. 4).

- ii) μεσαίες επιχειρήσεις που βρίσκονται στο στάδιο της εκκίνησης ή στα αρχικά στάδια λειτουργίας ⁽³²⁾ ή σε ενισχυόμενες περιοχές,

Θα θεωρείται ως θετικό στοιχείο. Η πρόσβαση στην χρηματοδότηση των μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεων πέραν του σταδίου εκκίνησης ή αρχικής λειτουργίας τους θα πρέπει να υπόκειται σε ανά επιχείρηση περιορισμό (ανώτατο όριο) όσον αφορά το συνολικό ποσό της χρηματοδότησης δύναμει του μέτρου. Επίσης θετικό στοιχείο θα θεωρείται ο περιορισμός του μέτρου στις πράξεις μικρού ποσού [δηλαδή κατώτερη των 500 000 ευρώ ή των 750 000 σε περιοχές δυνάμενες να τύχουν ενίσχυσης βάσει του άρθρου 87, παράγραφος 3, στοιχείο γ) ή του 1 εκατομμυρίου ευρώ σε περιοχές δυνάμενες να τύχουν ενίσχυσης βάσει του άρθρου 87 παράγραφος 3 στοιχείο α)] ή σε δεδομένο επίπεδο αποδεδειγμένης αδυναμίας της αγοράς.

Μέτρα για την κάλυψη αδυναμίας της αγοράς επιχειρηματικών κεφαλαίων. Εάν ένα μέτρο προβλέπει την παροχή κεφαλαίων σε επιχειρήσεις κυρίως υπό τη μορφή ιδίων κεφαλαίων ή οιονεί ιδίων κεφαλαίων, τότε αυτό θα θεωρείται ως θετικό στοιχείο. Η χορήγηση μεγάλων ποσών υπό διαφορετικές μορφές ή στην περίπτωση κατά την οποία το μέτρο δεν λειτουργεί ως σημαντικό κίνητρο (παραδείγματος χάρι, μέτρο το οποίο ενθαρρύνει την πραγματοποίηση επενδύσεων σε επιχειρηματικά κεφάλαια, οι οποίες θα είχαν υλοποιηθεί και χωρίς την εφαρμογή του μέτρου αυτού) θα θεωρούνται αρνητικά στοιχεία. Αυτό μπορεί να συμβεί στην περίπτωση μέτρων για τη χορήγηση περαιτέρω χρηματοδότησης σε επιχείρηση που έχει ήδη λάβει εισφορά κεφαλαίων για την οποία χορηγήθηκε κρατική ενίσχυση.

Οι επενδυτικές αποφάσεις πρέπει να αποσκοπούν στην πραγματοποίηση κέρδους. Η υπαρξη σχέσης μεταξύ των αποτελεσμάτων της επένδυσης και της αμοιβής των υπευθύνων για τις επενδυτικές αποφάσεις θα θεωρείται θετικό στοιχείο. Ο όρος αυτός θα θεωρείται ότι πληρούται στην περίπτωση:

- i) μέτρων δύναμει των οποίων όλα τα επενδεδυμένα κεφάλαια στις επιχειρήσεις-στόχους παρέχονται από επενδυτές που δραστηριοποιούνται σε οικονομία της αγοράς, οι οποίοι λαμβάνουν επίσης την επενδυτική απόφαση, ενώ η ενίσχυση λειτουργεί αποκλειστικά ως κίνητρο ώστε να τους πείσει να ενεργήσουν με τον τρόπο αυτό, και
- ii) άλλων μέτρων τα οποία προβλέπουν σημαντική συμμετοχή κεφαλαίων εκ μέρους επενδυτών που δραστηριοποιούνται σε οικονομία της αγοράς, και τα οποία επενδύονται βάσει εμπορικών κριτηρίων (δηλαδή αποκλειστικά για την μεγιστοποίηση του κέρδους), άμεσα ή έμμεσα ⁽³³⁾, στα ίδια κεφάλαια των «επιχειρήσεων-στόχων».

⁽³²⁾ Η ευρωπαϊκή ένωση εταιρειών επιχειρηματικού κεφαλαίου (European Venture Capital Association) ορίζει το κεφάλαιο εκκίνησης («start-up financing») ως «το κεφάλαιο που παρέχεται στις επιχειρήσεις για την ανάπτυξη των προϊόντων τους και την αρχική τους εμπορία: οι επιχειρήσεις μπορούν να είναι στο στάδιο της ίδρυσης ή να έχουν μόλις πρόσφατα αρχίσει τις δραστηριότητές τους, αλλά δεν έχουν πωλήσει προϊόντα τους στην αγορά». Ορίζει επίσης το κεφάλαιο αρχικού σταδίου λειτουργίας («other early-stages financing») ως «το κεφάλαιο που παρέχεται σε επιχειρήσεις που εξακολουθούν να ασχολούνται με την έρευνα και την ανάπτυξη προϊόντων ή που έχουν ολοκληρώσει την ανάπτυξη των προϊόντων και αναζητούν νέα χρηματοδότηση για να εισέλθουν στα στάδια της κατασκευής και των πωλήσεων. Οι επιχειρήσεις αυτές δεν πραγματοποιούν ακόμη κέρδη».

⁽³³⁾ Με τον όρο «έμμεσα» νοούνται οι επενδύσεις που πραγματοποιούνται με τη διαμεσολάβηση ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων ή άλλων επενδυτικών μέσων.

Στην περίπτωση των ταμείων παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων, και παρότι κάθε μέτρο κρίνεται σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά του ενώ παράλληλα και άλλοι παράγοντες υπεισέρχονται στην εκτίμηση της Επιτροπής, η εισφορά του 50 % τουλάχιστον του ταμείου θα θεωρηθεί ως «σημαντική συμμετοχή» το ποσοστό αυτό μειώνεται σε 30 % στην περίπτωση μέτρων εφαρμοζόμενων στις ενισχυόμενες περιφέρειες. Περαιτέρω θετικά στοιχεία θα θεωρούνται:

- i) η ύπαρξη συμφωνίας μεταξύ των επαγγελματιών διαχειριστών του ταμείου και των συμμετεχόντων σε αυτό, η οποία συνδέει την αμοιβή των πρώτων με τα αποτελέσματα και καθορίζει τους στόχους του ταμείου καθώς και το προτεινόμενο επενδυτικό χρονοδιάγραμμα,
- ii) το γεγονός ότι οι επενδυτές της αγοράς εκπροσωπούνται στη λήψη των αποφάσεων,
- iii) η εφαρμογή των καλύτερων πρακτικών και η ρυθμιστική εποπτεία στη διαχείριση του ταμείου.

Ελλείπει στοιχείων αυτού του είδους που να φανερώνουν ότι οι επενδυτικές αποφάσεις θα λαμβάνονται με εμπορικά κριτήρια, οι αποφάσεις αυτές θα αντιμετωπίζονται αρνητικά. Αυτό θα συμβαίνει στην περίπτωση μέτρων των οποίων η εμβέλεια είναι τόσο περιορισμένη ώστε να αφορούν μικρό αριθμό σχεδίων τα οποία επιπλέον δεν είναι οικονομικώς βιώσιμα, ή μέτρα που αποσκοπούν αποκλειστικά ή κυρίως στην παροχή κεφαλαίων σε συγκεκριμένη επιχείρηση γνωστή εκ των προτέρων.

Ο βαθμός στρέβλωσης του ανταγωνισμού μεταξύ επενδυτών και μεταξύ επενδυτικών ταμείων πρέπει να είναι ο ελάχιστος δυνατός. Η Επιτροπή θα αντιμετωπίσει θετικά μια πρόσκληση υποβολής προσφορών για τον προσδιορισμό τυχόν «προνομιακών όρων» για τους επενδυτές, ή την προσφορά παρεμφερών όρων σε άλλους επενδυτές. Η προσφορά αυτή μπορεί να λάβει τη μορφή είτε δημόσιας πρόσκλησης προς τους επενδυτές κατά την έναρξη λειτουργίας του επενδυτικού ταμείου, είτε καθεστώτος (όπως π.χ. ένα καθεστώς εγγυήσεων) ανοικτό σε νέα μέλη για μια μακρύτερη περίοδο. Τα μέσα με τα οποία μπορεί να επιτευχθεί ο θετικός αυτός στόχος εξαρτώνται απαραίτητως από τη μορφή του υπό εξέταση μέτρου. Ωστόσο, η απουσία οποιασδήποτε ελέγχου για την επίσημανση περιπτώσεων υπερβολικής αντιστάθμισης υπέρ των επενδυτών, ή μέτρου που προβλέπει την κάλυψη του συνόλου των κινδύνων από το δημόσιο τομέα η/και η καταβολή όλων των κερδών στους άλλους επενδυτές, θα θεωρούνται ως αρνητικά στοιχεία.

Τομεακός προσανατολισμός. Στο βαθμό που πολλά ταμεία του ιδιωτικού τομέα είναι προσανατολισμένα σε ειδικές καινοτόμες τεχνολογίες ή και τομείς (π.χ. υγεία, τεχνολογία της πληροφορίας, πολιτισμός), η Επιτροπή μπορεί να δεχθεί τον τομεακό προσανατολισμό των ενισχύσεων εφόσον ο αυτός εξυπηρετεί εμπορικούς στόχους και το γενικό συμ-

φέρον. Ωστόσο, δεδομένου ότι η Επιτροπή υιοθετεί παγίως λιγότερο ευνοϊκή στάση όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις τομεακού χαρακτήρα, ιδίως σε ευαίσθητους τομείς που υποφέρουν από υπερβάλλουσα παραγωγική ικανότητα, τα μέτρα πρέπει ειδικώς να αποκλείουν τη χορήγηση ενισχύσεων σε επιχειρήσεις του τομέα της ναυπηγικής βιομηχανίας και των τομέων ΕΚΑΧ.

Επενδύσεις που βασίζονται σε επιχειρηματικό σχέδιο. Το γεγονός ότι, για κάθε επένδυση, έχει εκπονηθεί επενδυτικό σχέδιο που περιέχει λεπτομερή στοιχεία για το προϊόν, τις πωλήσεις και την αποδοτικότητα και το οποίο επιτρέπει να καθοριστεί εκ των προτέρων η βιωσιμότητα του σχεδίου αποτελεί συνήθη εμπορική πρακτική στην επαγγελματική διαχείριση ενός ταμείου και θα θεωρείται θετικό στοιχείο. Τα μέτρα που δεν προβλέπουν κανένα «μηχανισμό εξόδου» όσον αφορά την άμεση ή έμμεση συμμετοχή του δημοσίου σε μεμονωμένες επιχειρήσεις θα αντιμετωπίζονται αρνητικά.

Αποφυγή οποιασδήποτε σώρευσης ενισχύσεων υπέρ της αυτής επιχείρησης. Όταν ένα μέτρο προβλέπει τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε επιχειρήσεις στις οποίες πραγματοποιείται η επένδυση, η Επιτροπή δύναται να απαιτήσει από το κράτος μέλος να δεσμευθεί ότι θα εκτιμήσει και θα περιορίσει τη χορήγηση άλλου είδους κρατικών ενισχύσεων υπέρ επιχειρήσεων που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο μέτρου παροχής επιχειρηματικών κεφαλαίων, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοδοτήσεων από άλλα εγκεκριμένα καθεστώτα. Για μέτρα αυτού του είδους, και εκτός εάν το κράτος μέλος δεσμευθεί ότι θα πράξει τα δέοντα ώστε οι επιχειρήσεις αυτές να μην λάβουν καμία άλλη κρατική ενίσχυση πλην των ενισχύσεων *de minimis*, το κράτος μέλος οφείλει να προτείνει στην Επιτροπή, για εξέταση και έγκριση, μια λογική αξιολόγηση του στοιχείου ενίσχυσης του μέτρου, το οποίο θα χρησιμοποιηθεί για την εφαρμογή των κανόνων σώρευσης. Εάν το εισφερόμενο σε μια επιχείρηση κεφάλαιο στο πλαίσιο ενός τέτοιου μέτρου παροχής επιχειρηματικού κεφαλαίου χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση των αρχικών επενδύσεων, του κόστους έρευνας και ανάπτυξης ή άλλων στοιχείων κόστους που είναι επιλέξιμα για χορήγηση ενίσχυσης σύμφωνα με άλλα πλαίσια κανόνων, το κράτος μέλος οφείλει, όταν εφαρμόζει τα κατάλληλα ανώτατα όρια ενίσχυσης, να περιλάβει αυτό το στοιχείο ενίσχυσης στο μέτρο επιχειρηματικού κεφαλαίου.

IX. Τελικές παρατηρήσεις

Η Επιτροπή προτίθεται να εφαρμόσει τις διατάξεις της παρούσας ανακοίνωσης επί πέντε έτη. Ωστόσο, δεδομένου ότι η καθοριζόμενη στην εν λόγω ανακοίνωση προσέγγιση αποκλίνει από τις προηγουμένως χρησιμοποιηθείσες μεθόδους ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, και δεδομένου επίσης ότι αφορά έναν ταχέως αναπτυσσόμενο τομέα της ευρωπαϊκής οικονομίας, η Επιτροπή διατηρεί το δικαίωμα να προσαρμόσει την προσέγγισή της υπό το φως της εμπειρίας. Επίσης, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, ενδέχεται επίσης να διευκρινίσει ορισμένα συγκεκριμένα σημεία της προσέγγισής της.

Δημοσίευση αιτήσεως καταχωρίσεως κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 1 δεύτερο εδάφιο του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2082/92 για τις βεβαιώσεις των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων

(2001/C 235/04)

Η δημοσίευση αυτή παρέχει το δικαίωμα υποβολής ενστάσεως κατά την έννοια των άρθρων 8 και 9 του εν λόγω κανονισμού. Οποιαδήποτε ένσταση στην αίτηση αυτή πρέπει να διαβιβάζεται μέσω της αρμοδίας αρχής ενός κράτους μέλους εντός προθεσμίας πέντε μηνών από την παρούσα δημοσίευση. Η δημοσίευση αιτιολογείται από τα στοιχεία που ακολουθούν, ιδίως τα σημεία 4.1, 4.2 και 4.3, με τα οποία θεωρείται ότι η αίτηση δικαιολογείται κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 2082/92.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΟΚ) ΑΡΙΘ. 2082/92 ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΑΙΤΗΣΗ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ ΙΔΙΟΤΥΠΙΑΣ

Εθνικός αριθμός φακέλου: —

1. Αρμόδια εθνική αρχή

Όνομασία: Maa- ja metsätalousministeriö (Υπουργείο Γεωργίας και Δασών)

Διεύθυνση: PL (PO Box) 30

FIN-00023 Valtioneuvosto

Τηλ. (358-9) 16 01

Φαξ (358-9) 160 91 66.

2. Αιτούσα ομάδα

2.1. Όνομασία: Suomen Kalaruokan Ystävät ry

2.2. Διεύθυνση: PL (PO Box) 132

FIN-00251 Helsinki

Τηλ. (358-9) 49 75 86

2.3. Σύνθεση: παραγωγός/μεταποιητής: ( ) άλλος (x).

3. Τύπος του προϊόντος: Προϊόντα αρτοποιίας

4. Περιγραφή των προδιαγραφών

(σύνοψη των όρων του άρθρου 6 παράγραφος 2)

4.1. **Όνομασία:** Kalakukko.

4.2. **Μέθοδος παραγωγής:** Η παρασκευή του kalakukko πραγματοποιείται σε δύο διαφορετικές φάσεις: η παρασκευή της κρούστας και της γέμισης.

Παρασκευή της κρούστας:

Αναμιγνύονται τα αλεύρια (κυρίως αλεύρι σίκαλης, με λίγο αλεύρι σιταριού και ενδεχομένως αλεύρι κριθαριού). Προστίθεται προσεκτικά το νερό κατά τρόπον ώστε η ζύμη να μην είναι πολύ μαλακή. Προστίθεται αλάτι και λιωμένο βούτυρο. Για 1 kg αλευριού πρέπει να προστεθούν 80-100 g λιωμένου βουτύρου για τη ζύμη. Στη συνέχεια η ζύμη πιέζεται και το ύψος της μειώνεται σε 1,5 εκατ. πάχους στο κέντρο, και λεπταίνει προς τα άκρα, κατά τρόπον ώστε να δημιουργείται ένας στρογγυλός ή ελλειπτικός δίσκος, διαμέτρου 15 έως 40 cm. Πασπαλίζεται, ενδεχομένως, το μέσο της ζύμης με περίπου 1 κουτ. της σούπας αλευριού σίκαλης, για να μην τρέχει το υγρό από την κρούστα.

Προετοιμασία της γέμισης:

Τα ψάρια που έχουν προηγουμένως καθαρισθεί και πλυθεί τοποθετούνται σε μία συμπαγή μάζα στο μέσο της ζύμης (μικρά ψάρια, όπως πέρκα, λευκοκορέγονος, λευκή πλατίτσα και επερλάνος, ολόκληρα, και μεγάλα ψάρια, όπως σολομός σε φιλέτα). Τα ψάρια πασπαλίζονται με αλάτι και ένα μικρό κομμάτι βούτυρο τοποθετείται μεταξύ των στρώσεων των ψαριών. Τα ψάρια καλύπτονται με φέτες χοιρινής πανσέτας και πασπαλίζονται με μία κουτ. καφέ αλατιού.

Η επόμενη φάση είναι το κλείσιμο του kalakukko. Από τα δύο πλάγια μέρη διπλώνονται τα άκρα του λεπτού φύλλου ζύμης επί της γέμισης. Τα δύο άκρα ενώνονται με τα χέρια που έχουν προηγουμένως υγρανθεί με νερό. Στη συνέχεια κλείνεται το kalakukko διπλώνοντας τα άκρα. Τέλος, το kalakukko λαμβάνει με τη βοήθεια ενός μαχαιριού και με νερό στρογγυλό ή ελλειπτικό σχήμα.

Κατά παράδοση, οι παρασκευαστές χρησιμοποιούσαν την εναπομένουσα θερμότητα φούρνου του ψωμιού για το ψήσιμο του kalakukko που το άφηναν να σιγοψηίνεται στο φούρνο όλη τη νύχτα. Τώρα, το kalakukko ψήνεται πρώτα στους 250-300 °C επί 20 λεπτά έως 1 ώρα, φροντίζοντας να μην σχίζεται η κρούστα. Εν ανάγκη η κρούστα κλείνεται στις σχισμές με ζύμη. Στη συνέχεια το kalakukko βγαίνει από το φούρνο, η θερμοκρασία του οποίου μειώνεται στους 125 έως 150 °C. Η κρούστα αλείφεται με λιωμένο βούτυρο και ενδεχομένως περιτυλίγεται με αλουμινοχαρτό. Στη μειωμένη αυτή θερμοκρασία, αρχίζει να ψήνεται η γέμιση, πράγμα που απαιτεί ψήσιμο 4 έως 6 ωρών. Παραδοσιακά, μετά το ψήσιμο τύλιγαν το kalakukko με ένα μάλλινο ύφασμα ή με χαρτί εφημερίδας, στο εσωτερικό των οποίων συνέχιζε να ψήνεται επί 2 ως 3 ώρες. Σήμερα, το τελικό ψήσιμο πραγματοποιείται σε θερμοκρασία χαμηλότερη των 100 °C.

Το προϊόν αυτό δεν πρέπει να ψήνεται σε πολύ υψηλή θερμοκρασία διότι τότε παράγεται ένα ξηρό μάλλον kalakukko, με σκληρή κρούστα, οι οργανοληπτικές ιδιότητες του οποίου δεν ανταποκρίνονται σ' αυτές του παραδοσιακού kalakukko.

Κατά τη διάρκεια του ψησίματος, η εσωτερική θερμοκρασία του προϊόντος ξεπερνά τους 65 °C, πράγμα που αναστέλλει τη βιολογική δραστηριότητα που οφείλεται στα ένζυμα που δημιουργούν την αποσύνθεση και στους μικροοργανισμούς που περιέχονται στο νωπό ψάρι και στα άλλα συστατικά. Εφόσον φυλάσσεται σε δροσερό μέρος και είναι καλά προστατευμένο, το kalakukko διατηρείται τέλεια.

Η καλή ποιότητα και η διατήρηση του σύγχρονου kalakukko είναι εγγυημένες χάρη στην προσεκτική επίβλεψη και στην ταχεία ψύξη μετά το ψήσιμο, στη συσκευασία προστασίας και σε μία χαμηλή θερμοκρασία αποθήκευσης.

- 4.3. **Παραδοσιακός χαρακτήρας:** Η τέχνη της παρασκευής του kalakukko αρχίζει με την καθιέρωση της γεωργίας η οποία ήρθε να αντικαταστήσει την αλιεία και το κυνήγι. Στην περιοχή που καλείται Järvi-Suomi (λιμναία Φινλανδία) ο πληθυσμός ήθελε να επωφεληθεί από τα μικρού μεγέθους ψάρια, η παρασκευή των οποίων ήταν δύσκολη, όπως ο λευκοκορέγονος, η πέρκα, η λευκή πλατίτσα και ο επερλάνος. Και έτσι επινοήθηκε να ψήνονται τα ψάρια αυτά στο εσωτερικό μιας κρούστας που ήταν φτιαγμένη με βάση τη ζύμη σίκαλης. Επιπλέον, όταν γενικεύθηκε η χοιροτροφία, ανακαλύφθηκε ότι οι λιπαρές φέτες χοιρινού στήθους αύξαναν τη θερμιδική αξία και ενίσχυαν την γεύση του kalakukko. Το kalakukko ήταν ένα πλήρες γεύμα που οι Φινλανδοί έπαιρναν μαζί τους σαν κολατσιό, όταν εργαζόνταν στα δάση ή στους αγρούς μακριά από τα σπίτια τους.

Για να παρασκευαστεί το kalakukko, παραδοσιακά το ψάρι ψήνεται συγχρόνως με το κρέας. Σύμφωνα με την παράδοση, το kalakukko, που κατάγεται από το Savo και την Καρελία, εμφανίστηκε για πρώτη φορά κατά τον Μεσαίωνα.

Μετά το Δεύτερο παγκόσμιο πόλεμο, μέρος της Καρελίας παραχωρήθηκε σε ό,τι αποκαλείτο τότε «Σοβιετική Ένωση» και ο πληθυσμός της περιφέρειας αυτής μετακινήθηκε στην υπόλοιπη Φινλανδία. Έτσι η τέχνη και η παράδοση που συνδέονται με την παρασκευή του kalakukko διαδόθηκαν σε ολόκληρη τη Φινλανδία. Παρόλα ταύτα, το φαγητό αυτό από παράδοση εκτιμάται περισσότερο στις επαρχίες Savo και Καρελίας.

- 4.4. **Περιγραφή του προϊόντος:** Το kalakukko είναι ένα μαγειρεμένο προϊόν με βάση το ψωμί το οποίο έχει στρογγυλό ή ελλειπτικό σχήμα. Η κρούστα σίκαλης είναι στεγανή, χονδρή, με σκληρή επιφάνεια δεδομένου ότι ψήνεται για μικρό χρονικό διάστημα σε ζεστό φούρνο. Η κρούστα σχηματίζει ένα είδος συσκευασίας και η γέμιση μπορεί να σιγοψηθεί παραμένοντας γευστική και μαλακιά.

Η κρούστα εμποδίζει τη γέμιση να ξεραθεί (και την προστατεύει από μικροοργανισμούς) κατά τη διάρκεια της μεταφοράς, της εναποθήκευσης και της πώλησης. Η κρούστα και η γέμιση αλληλοσυμπληρώνονται δημιουργώντας ένα πλήρες γεύμα.

4.5. Ελάχιστες απαιτήσεις και διαδικασίες ελέγχου από τις οποίες εξαρτάται ο ιδιότυπος χαρακτήρας:

Ο έλεγχος πραγματοποιείται κατά τα ακόλουθα στάδια:

Κατά τη φάση της παρασκευής, μεριμνάται ώστε στη μονάδα παραγωγής να απλώνεται η ζύμη σε ένα στρογγυλό ή ελλειπτικό φύλλο σύμφωνα με το σημείο 4.2, να τοποθετούνται τα ψάρια που αποτελούν τη γέμιση σε μία συμπαγή μάζα στο μέσο της ζύμης, να καλύπτονται με φέτες παντσέτας και το kalakukko να κλείνεται διπλώνοντας τα άκρα του λεπτού φύλλου επί της γέμισης, δεδομένου ότι τα σημεία αυτά αποτελούν τους καθοριστικούς παράγοντες της παραδοσιακής παραγωγής του προϊόντος.

Στη φάση της παρασκευής μεριμνάται επίσης, στη μονάδα παραγωγής, ώστε το kalakukko να φουρνίζεται σύμφωνα με το σημείο 4.2 πρώτα σε πολύ θερμό φούρνο (250-300 °C) και στη συνέχεια σε ήπια θερμοκρασία 125-150 °C και στο τέλος σε πολύ ήπια θερμοκρασία (κάτω των 100 °C). Ο εν λόγω τύπος ψησίματος έχει καθοριστική επίπτωση στο κατά πόσο παχύρρευστη είναι η γεύση του kalakukko, και επηρεάζει κατ' αυτό τον τρόπο τη γεύση του.

Στο στάδιο της παραγωγής και της διανομής λαμβάνονται δείγματα από το τελικό προϊόν για να αξιολογηθούν τα οργανοληπτικά και χημικά χαρακτηριστικά του (με τη χρησιμοποίηση τυποποιημένων μεθόδων, όπως ISO και IDF) και για να καταμετρηθεί ο αριθμός των βακτηρίων, προκειμένου να οριστούν οι μικροβιολογικές ιδιότητες.

5. Αίτηση καταχώρησης σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2: Ναι.

Αριθ. ΕΟΚ: S/FI/00013/98.08.26.

Ημερομηνία παραλαβής του πλήρους φακέλου: 7 Ιουλίου 2000.

III

(Πληροφορίες)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

Γραπτές ερωτήσεις με απάντηση που δημοσιεύθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων C 235 E

(2001/C 235/05)

Τα κείμενα αυτά είναι διαθέσιμα σε:

EUR-Lex: <http://europa.eu.int/eur-lex>

CELEX: <http://europa.eu.int/celex>
